

linisten vid det Kongel. Teaters orkester *Hans Sophus Simonsen* och k. kammarsångerskan *Catharine Elisabeth Ryssländer*. Efter att som frivillig ha deltagit i dansk-tyska kriget kom han i beröring med tonsättaren Henrik Rung, som uppmanade honom att ägna sig åt sången. Hösten 1864 kom han som elev till det Kongel. Teater, där han åtnjöt Rungs sångundervisning. Korsångare 1866. Den 4 nov. 1868 debuterade han som *Hans Heiling*. Först på nyåret 1870 fick han sin andra större roll, *Agamemnon* i »*Iphigenia i Aulis*». Snart nog blef han emellertid en af Danmarks mest uppburna sångare och utnämndes år 1874 till k. kammarsångare. Simonsen var sedan fast anställd vid det Kongelige Teater under hela sitt lif, däraf »kongeligt» (med statspension) från år 1885.

Vid sitt första gästspel i Stockholm, våren 1876, uppträdde han endast som *Wilhelm Tell*, andra gången, år 1891, som *Figaro* i »*Barberaren*», *Wilhelm Tell* och *Valentin* i »*Faust*». Af konung Oscar utnämndes han år 1895 till riddare af Vasas orden.

»Simonsen hade en förträfflig, utbildad baryton, fyllig och klangfull både i djup och höjd, hans framställning var naturlig och sann; det sympatiska lyckades honom bäst, men det lidelsefulla var ej heller utan karaktär och kraft».

Hans sista uppträdande ägde rum den 8 mars 1906 som *Lothario* i »*Mignon*». Efter ett par månaders sjukdom afled han den 25 maj 1906.

Ernst Gustaf Henrikson. *K. T:ne* 1 juli 1876—30 juni 1883. *K. Op.* 1 aug. 1890—30 juni 1898. *K. T.* 1 juli 1898—1903.

Född i Åtorp, Nysunds socken, i Värmland den 10 sept. 1849 (son af godsägaren *Olof Henrikson*; modern tillhörde en ansedd riksdagsmannasläkt *Andersson* i Västergötland). Efter slutade skolstudier i Örebro och Skara blef han år 1870 intagen som elev vid Kungl. Musikaliska Akademien och den 1 dec. 1873 vid de kungl. teaternes elevskola. Under sin treåriga elevtid fick han utföra *Leanders* parti i Gounods komiska opera »*Läkaren mot sin vilja*», *Spinker* i »*Muntra fruarna*» och *Daniel* i »*Alphyddan*». Från den 1 juli 1876 fast anställd vid operascenen kvarstod han där i sju år, hvarefter han tillträdde ett engagement i Kristiania vid ett operasällskap, som där bil-

dats af författarinnan fru Mattis Sundström och fru Olefine Moe, hvilket sällskap uppträdde på Tivoliteatern därstädes. Under de två år detta företag höll sig uppe fick han uppbara tenorhufvudpartierna i »Faust», »Carmen», »Mignon» m. fl. operor. År 1885 tog han anställning vid Fröbergiska operettsällskapet. Från den 1 aug. 1890 åter fästad vid Kungl. Operan kvarstod han där till sin död. Tenorpartierna af första ordningen lämpade sig mindre för Henriksons begåfning, som afgjordt låg åt det humoristiska, hvarför också hans egentliga fack var komikerns, och bland hans bästa framställningar af detta slag må nämnas *Aiglelet* i »Advokaten Pathelin», *Fredrik* i »Mignon», *Bebbo* i »Fra Diavolo», *Donathan* i »Nürnbergerdockan» samt framför allt hans ypperliga återgifvande af *Anders* i »Vermländingarne», af hvilken roll han gjorde en äkta värmländsk folktyp, framställd med så mycken varm känsla, att verkan af densamma blef rent af gripande. Under en repetition den 19 febr. 1903 träffad af hjärnblödning afled han samma dag.

Carl Anton Hallengren. *K. T:ne* 1 juli 1876—1877.

Född i Kristianstad den 11 sept. 1849 (son af underlöjtnanten *Adolf Fredrik Hallengren* och *Wilhelmina Svensson*). Efter aflagd studentexamen i Lund ägnade han sig först åt juridiska studier, hvilka han dock snart öfvergaf för att uteslutande ägna sig åt tonkonsten. Elev den 15 mars 1875, debuterade han på Kungl. Stora Teatern den 15 maj 1876 som *Max* i »Alphyddan» och den 29 maj s. å. som *Lothario* i »Mignon». Öfriga roller: *Mercutio* i »Romeo och Julia», *Latulipe* i »De begge grenadiererna», *Germont* i »Den vilseförda» och *Barden* i »Vikingarne». »Hans välljudande, omfångsrika och väl utbildade barytonröst, hans intelligent, musikaliska föredrag, ungdomligt manliga utseende och allvarliga flit voro egenskaper, som efter all sannolikhet med tiden skulle gjort honom till en prydnad för vår operascen». Död den 8 aug. 1877 under segling i närheten af Vaxholm.

Christine Nilsson sedan Fru Rouzeaud, därefter Grefvinna de Casa Miranda. *K. Sf. T.* 2 konserter, 12 och 19 aug. 1876; gästspel 25 aug.—2 sept. 1876, 3 ggr; 4—8 okt. 1881, 3 ggr.
Kungl. Teatrarne II. 6

Född den 20 aug. 1843 i ett litet torp i Väderslöf nära Växjö. Hennes föräldrar voro torparen *Jonas Nilsson* och hans hustru *Christina Månsdotter*. Bland sju syskon var hennes äldste bror, Carl, den som i barndomen föregick Christine med godt exempel. Han spelade fiol, och hon lärde själf spela på samma instrument när hon ej var äldre än åtta år. Hennes högsta önskan var dock att kunna skaffa sig en egen fiol. För att nå detta mål öppnade hon många landsvägsgrindar och mottog många grindslantar. När hon så slutligen fick sin egen fiol kände hennes glädje inga gränser. Åtföljd af sin moder gjorde hon många och ofta rätt långa fotresor, spelade och sjöng på gästgifvargårdarna samt här och där i byarna. Hon var fjorton år då modern i juni 1857 tog henne med till den stora sommarmarknaden i Ljungby. Här fick häradshöfding *Fredrik Tornerhjelm* höra henne, och han frapperades genast af hennes vackra röst, och öfverraskad af den ovanliga företeelsen, utverkade han af modern tillåtelse att skicka den unga flickan i pension. Och så kom hon till Halmstad, där hon sattes i pension, och fick till lärarinna i sång den äfven som porträttmålarinna kända friherrinnan *Adelaïde Leuhusen*, född *Valerius* (dotter af skalden *Johan David Valerius*). Det var genom denna lärarinns omsorgsfulla och skickliga ledning som den unga smålandsflickans rika anlag från början upparbetades för att sedan utbildas till det storartade konstnärskap som skulle göra *Christine Nilssons* namn känt och berömdt öfver hela världen. Hennes allra första uppträdande inför offentligheten ägde rum i början af år 1859 i Halmstad på en af friherrinnan *Leuhusen* föranstaltad soaré. Sedan vistades hon någon tid i Göteborg, där den unga eleven i grosshandlaren *Rudolf Koch* erhöll en upplyst och frikostig beskyddare, som aldrig tröttnade att under hennes lärotid understödja henne. Här uppträdde hon den 19 maj 1859 på en af pianisten *Sara Magnus* anordnad konsert. Samma år blef hon därstädes konfirmerad af domprosten *Wieselgren*.

Så kom hon, hösten 1859, till Stockholm, där hon genom friherrinnan *Leuhusens* bemedling anförtroddes åt *Franz Berwalds* ledning, och han lät henne uppträda i *De la Croix'* salong den 28 febr. 1860 på en soaré inför »de kungliga» och en fulltalig publik. Aftonbladet skref om detta hennes första

uppträdande: »Den till förmån för den sextonåriga sångerskan, svenska bondedottern Christine Nilsson, i går afton gifna soarén var besökt af ett så talrikt auditorium som De la Croix' salon kunde rymma, och den unga sångerskans särdeles goda röst och ovanligt musikaliska anlag, som redan nu väckt ett så lifligt intresse och som lofva mycket efter erhållen utveckling, rönte ett synnerligen uppmuntrande bifall från publikens sida. Drottningen, änkedrottning Desideria, hertigen och hertiginnan af Östergötland samt prinsessan Eugenie hedrade soarén med sin närvaro».

Efter ett års studier för Berwald fick hon hösten 1860 komma till Paris. Hon sjöng först någon tid för Masset, därefter för Wartel. Med brinnande ifver studerade hon nu i fyra års tid. »Den tafatta bondflickans framsteg i den dramatiska sångkonsten, i scenisk säkerhet och elegans voro ovanligt snabba. Inom kort hade hon nått den punkt där den öfverförfinade franska smaken vill ana konstnären, och på samma gång hennes modersmål förblef den hederliga smålandsdialekten, talade hon franska med en förvånansvärd parisaccent.» Den 27 okt. 1864 fick hon debutera å Théâtre Lyrique som *Violetta* i »La Traviata», och hon tog från första stunden pariserpubliken med storm. Bland publiken märktes kejsar Napoleon med gemål och en talrik svit. Efter denna debut följde ett treårigt engagemang vid Théâtre Lyrique, under hvilken tid hon dock äfven uppträdde i England, dels vid de stora religiösa musikfesterna, dels i gästroller å Her Majestys Theatre i London. Sedan hennes treårsengagemang vid Théâtre Lyrique utgått tog hon anställning vid Stora Operan i Paris med ett honorar af 6,000 francs i månaden. Å denna scen uppträdde hon första gången den 9 mars 1868 som *Ophelia* i Ambroise Thomas' opera »Hamlet», hvilken roll hon kreerade och där hon särskildt med den i fjärde akten inlagda »Näckens polska» väckte en oerhörd hänförelse. Bland hennes öfriga partier å denna scen må nämnas *Margareta* i »Faust», hvori hon firade en glänsande triumf, och *Alice* i »Robert».

År 1870 uppträdde hon å Drury-Lane-teatern i London för första gången i *Mignons* parti. Samma år företog hon en konsertturné till Amerika, dit ett lysande engagemang af den bekante impresarion Maurice Strakosch lockat henne. Åter-

kommen till Paris uppträdde hon änyo på Stora Operan och reste sedan öfver till London, där hon hvarje sommar förut regelbundet låtit höra sig sedan 1867. Här sammanvigdes hon den 27 juli 1872 med pariserbankiren *Auguste Rouzeaud*, son af en fransk köpman. Vigseln ägde rum under storartade högtidligheter i Westminster Abbey och bevestades af Englands högaristokrati. Detta äktenskap upplöstes genom makens död den 22 febr. 1882.

Det skulle blifva för vidlyftigt att här följa vår berömda landsmaninna på alla hennes triumftåg — från Paris till London, från London till Petersburg och Wien, där hon i synnerhet väckte uppmärksamhet med att på tyska språket återgifva Elsas parti i »Lohengrin» (hennes enda Wagnerparti), från Wien till Madrid, åter till Amerika (1882—83) och till Paris samt 1885 till Tyskland, då hon för första gången lät höra sig för Berlinpubliken.

Sitt hemland besökte hon för första gången sedan hon blifvit världsberömd storhet sommaren 1865, då besöket gällde hembygden. Hennes första göromål var att med det guld, hon redan då samlat, förskaffa sina föräldrar och anhöriga en ekonomisk sorgfri existens. Vid detta besök uppträdde hon icke offentligt. Hennes andra besök här inträffade i augusti 1876, då hon kom till Stockholm för att med Conrad Behrens som impresario börja en konsertresa genom Sverige. Hon stod då på höjdpunkten af sitt konstnärskap. Redan vid första konserten i Ladugårdslands kyrka den 10 aug. lade hon publiken för sina fötter; det blef en lika utvecklad *Christine Nilsson*-feber som på sin tid *Jenny Lind*-febern eller året förut *Trebelli*-febern varit. Efter hennes andra konsert, som ägde rum å Kungl. Stora Teatern två dagar senare, skulle biljetter säljas till de tre operaföreställningarna, vid hvilka hon skulle uppträda, och redan vid 3-tiden på eftermiddagen dagen före biljettförsäljningen bildades kö i Kungsträdgården nedanför Operahuset, och innan aftonen bestod denna kö af ett par hundra personer, som tåligt väntade hela natten till dess biljettluckan öppnades kl. 9 följande dags morgon. Slutligen kom den minnesvärda dagen, den 25 aug. 1876, då den stora sångerskan för första gången uppträdde på den svenska operascenen, som *Margareta* i »Faust». Frans Hed-

berg, som då var Stora Teaterns intendent, skref om detta hennes uppträdande i sin dagbok: »Christine Nilssons Margareta var den största framgång som vunnits på denna skådeplats sedan Jenny Linds dagar — oerhördt jubel, tretton inropningar, bifallet välförtjänt till minsta detalj». Tretton inropningar var verkligen någonting oerhördt på *den* tiden, innan ännu inropningsraseriet börjat urarta till ett rent gyckelspel med järnridådörrens öppnande ett par tre gånger som avslutning på på det hela. — Hennes andra uppträdande några dagar därefter som *Valentine* i »Hugenotterna» stadfästade ännu mera den hänfödda publiken i den öfvertygelsen, »att Christine Nilsson trots sin torparbörd fått snillets adelsbref till skänks redan vid födseln». Hennes tredje parti var *Mignon*, för hvilken skapelse hon likaledes skördade utomordentligt bifall. I oktober 1881 uppträdde hon änyo på vår operascen för att på inbjudan af Oscar II med sin talang illustrera de högtidligheter, som ägde rum vid kronprins Gustafs hemförande af sin unga brud. Hösten 1885 gjorde hon under Strakoschs impressarieskap en konsertturné genom Skandinavien. Från Norge drog hennes triumftåg öfver Göteborg till Stockholm, där hon hyllades om möjligt ännu mera än förut. På en konsert i London den 11 maj 1891 tog hon sitt offentliga afsked af musiklifvet.

Den 12 mars 1887 ingick Christine Nilsson i Paris nytt äktenskap med spanske understatssekreteraren *Don Angel-Ramon Maria Valeyo y Miranda*, grefve de Casa Miranda, och följde honom till Madrid; grefve de Casa Miranda afled i början af september 1902.

Christine Nilsson blef ledamot af Kungl. Musikaliska Akademien 1869 och innehar föröfrigt en mängd yttre utmärkelser. Af konung Oscar tilldelades hon medaljen »In sui memoriam» i briljanter och af konung Gustaf fick hon år 1911 »konungens större guldmedalj» att bäras i guldkedja om halsen. Dessutom är hon österrikisk kammarsångerska, »Officier de l'instruction publique», innehar »Orden für Kunst und Wissenschaft» i briljanter samt storkorset i briljanter af den spanska »Ordre de la bienfaisance», hvilken orden, instiftad af drottning Isabella II, nästan uteslutande bäres af furstliga personer.

Under de senare årtiondena har hon vistats dels i sitt hotell

i Paris, dels i sin furstligt inredda och på konstskatter rika villa »Chateau Valaya» i Mentone i södra Frankrike. Somrarna har hon sedan många år brukat tillbringa på sin egen dom Gårdsby nära Växjö och äfven under några månader på vintern de senare åren i Stockholm.

Lydia Johanna (kallad Jenny) Åkerlund. *K. T.:*ne 1 sept. 1876—30 juni 1877; ånyo 1 sept. 1884—31maj 1885. *K. Dr. T.* 1 juli 1888—30 juni 1892.

Född i Stockholm den 27 sept. 1855. Elev den 1 juli 1872. Utförde endast mindre roller vid Kungl. Dramatiska Teatern. Var spelåren 1881—83 anställd vid Södra Teatern, 1883—84 vid Svenska Teatern i Helsingfors och föröfrigt vid C. O. Lindmarks m. fl. teatersällskap.

Mathilda Elisabeth Emma Grabow sedan Grefvinna Taube. *K. St. T. konsert* 12 dec. 1876; *gästspel* 26 febr.—1 juni 1877; *fast anställning* 15 sept. 1877—30 april 1878 och 21 okt. 1878—30 juni 1879; *gästspel* 4 febr.—28 april 1880, 1 nov. 1880—20 maj 1881, 4 okt. 1881—4 juni 1882, 4 sept.—11 dec. 1882 och 12 dec. 1883—29 maj 1884; *fast anställning* 1 juli 1884—30 juni 1886; *gästspel* 10 nov.—9 dec. 1886 samt vid sista föreställningen i gamla operahuset den 30 nov. 1891.

Född i Stockholm den 23 maj 1852. Föräldrarna voro kammarmusikus *Ludvig Grabow* (fagottist i hofkapellet 1835—1872) och *Augusta Lovisa Winckler*. Elev den 1 juli 1865. I elevskolan, där hon kvarstod till den 30 juni 1871, synes hon dock ej hafva gjort stora framsteg; det var först under fru Stenhammars ledning, som hon började utveckla sig till någonting ovanligt, och redan hennes första debut på Kungl. Stora Teatern den 11 maj 1870 såsom *Bertha* i »Nürnbergerdockan» mottogs med stort bifall. Under spelåret 1870—1871, då hon fortfarande kvarstod vid elevskolan, utförde hon med mycken framgång *Pamina* i »Trollflöjten», *Anna* i »Friskyttan» och *Fiamma* i »Hin Ondes lärospån», hvarjämte hon äfven utförde *Barbarinas* lilla roll i »Figaros bröllop». Satt i tillfälle att år 1872 göra en resa till Paris, ägnade hon sig där åt allvarliga sångstudier under *Pauline Viardots* ledning, och frukten däraf blef en sångteknik, som kunde täfla med de allra förnämsta artisters, ej blott i Sverige, utan äfven utomlands. Resultatet af dessa grundliga studier blef att hon er-

höll anbud att sjunga på Stora Operan i Paris, där hon i maj 1876 fick kontrakt på treårigt engagemang. Hon uppträdde också på denna scen som *Drottningen* i »Hugenotterna», i hvilket parti hon dock ej hade tillfälle att väcka synnerligt uppseende. Icke dess mindre ville direktören vid italienska operan i Petersburg-Moskwa icke sakna hennes deltagande i en »opera-saison», öfver hvars prestationer Christine Nilsson, Adelina Patti, Zelia Trebelli m. fl. stora namn skulle sprida glans. Af Parisoperans direktör, Halanzier, tillköpte sig den ryske operachefen rättighet att få kontrahera med den unga sångerskan, och hon antog det ryska anbudet. Men innan detta engagemang skulle börja gjorde hon ett besök i sitt fädernesland, och här insjuknade hon, hvarigenom hennes uppträdande i Ryssland gick om intet. Efter sitt tillfrisknande uppträdde hon den 12 dec. 1876 vid en konsert på Kungl. Stora Teatern, då hon på det allra hjärtligaste välkomnades af en entusiastisk publik och hvarvid hon med Ophelias vansinnighetsaria i Thomas opera »Hamlet» väckte formlig sensation.

Under den därpå följande vårsäsongen var hon engagerad för ett tre månaders gästspel. Hennes första uppträdande ägde rum den 26 febr. 1877 som *Julia* i »Romeo och Julia», den roll, som sedermera allttjämt var hennes förnämsta, och i hvilken hon mottogs »med ett bifall som väl knappt sedan Jenny Linds och Christine Nilssons tid kommit någon svensk sångerska till del i hennes hemland». Därefter utförde hon under detta sitt första gästspel *Ingeborg* i Hallströms opera »Den bergtagna» och *Margaretha* i »Faust». Från hösten 1877 hade hon fast anställning vid operascenen i två år. Nästan hela året 1878 var hon emellertid af sjukdom hindrad att uppträda, men i februari 1879 återgaf hon *Mignon*, hvarmed hon firade en stor triumf. Hon tycktes nu ha för afsikt att öfvergifva operascenen, ty den 4 juni samma år hade hon en afskedsrecett, hvarvid hon uppträdde i sin glansroll *Julia*, men efter en resa till utlandet lät hon åter engagera sig för ett gästspel under våren 1880, då hon sjöng *Isabella* i »Robert», *Cherubin* i »Figaros bröllop», *Mignon* och *Aida*.

Under de följande två säsongerna uppträdde hon allttjämt som gäst, då hon bl. a. sjöng *Valentine* i »Hugenotterna»,

